

Sveicināti 44. latviešu valodas un literatūras olimpiādes elektroniskajā versijā!

Lūdzu, uzmanīgi iepazīstieties ar šo informāciju, pirms sākat risināt olimpiādes uzdevumus! Olimpiādes uzdevumu risināšanu var sākt no plkst. 10.00. Uzdevumu risināšanai dotas tieši **270 minūtes** laika – pirmajai daļai **180**, savukārt otrajai – **90**.

Olimpiādes uzdevumiem ir divas daļas. Pirmajā daļā ir uzdevumi, kas saistīti ar kultūru, literatūru un valodu. Tie sadalīti 3 lapās attiecīgi pa tematiem. Katrā lapā ir vairāki jautājumi par attiecīgo tēmu. Olimpiādes otrajā daļā ir jāraksta pārspriedums, izvēloties vienu no trim piedāvātajiem tematiem.

Pirmajā daļā lapas var pāršķirt, izmantojot pogu "Nākamā lapa" katras lapas apakšā. Lai atgrieztos pie iepriekš apskatītiem uzdevumu jautājumiem, var klikšķināt uz jautājumu numuriem blokā "Pārvietošanās testā". Nekādā gadījumā nedrīkst izmantot pārlūkprogrammas pogu "Atpakaļ" (*Back*)! Šķirstot uzdevumu lapas, ievadītās atbildes tiek saglabātas automātiski. Pēdējā lapā klikšķiniet pogu "Pabeigt mēģinājumu". Pēc tam redzēsiet, vai esat atbildējis uz visiem jautājumiem ("Atbilde saglabāta"). Ja redzat, ka pie kāda jautājuma ir teksts: "Nav vēl atbildēts" vai "Nepilnīga atbilde", tad, noklikšķinot jautājuma numuru, nonāksiet atpakaļ jautājumā, kuru varēsiet pabeigt. Kad esat iesniedzis atbildes uz visiem jautājumiem, tad noteikti vēlreiz pēdējā lapā noklikšķiniet pogu "Pabeigt mēģinājumu". Pēc tam noklikšķiniet pogu "Iesniegt visu un pabeigt". Noklikšķinot šo pogu, Jūs piekrītat, ka esat pabeidzis. Pēc tam labot atbildes vairs nebūs iespējams.

Otrajā daļā ik pa laikam noklikšķiniet pogu "Saglabāt" (*Save*), lai Jūsu rakstītais pārspriedums kādu neparedzamu starpgadījumu dēļ nepazustu.

Vēlam veiksmi un labus panākumus!

Šajā sadaļā ir jautājumi par 2017. gada kultūras aktualitātēm Latvijā. Atbildēs, kur jāieraksta teksts, neizmantojiet pēdiņas! Rakstot īpašvārdus, lietojiet lielos sākumburtus!

1. Ierakstiet pareizo atbildi tukšajos laukos!

2017. gada "Lielā Kristapa" balvu par labāko pilnmetrāžas spēlfilmu saņēma filma, kura balstīta romāna "Veļupes krastā" aprakstītajos notikumos. Īss ieskats ievaddaļas fragmentā: "Kur sākas mūsu – Vanagu – sājpu ceļš? Kur tas iezīmēts? (..) Mūsu, visas tautas sājpu ceļš baisi iemelnojās tieši 1940. gada 16. jūnijā." Šīs spēlfilmas nosaukums ir _____.

Šīs spēlfilmas režisors ir latviešu kino, teātra un operas režisors _____.

2. Ierakstiet personas vārdu un uzvārdu tukšajā laukā! Norādiet atbilstošāko atbildi izvēlnē!

Persona, kurai veltīta režisora Andreja Verhoustinska dokumentālā filma "Lidija", ir _____.

Viņa piedzīvoja padomju varas represijas tādēļ, ka

- sadarbojās ar mežabrāļiem apgānīja padomju pieminētos
- veica pretpadomju izlūkošanu lasīja un izplatīja aizliegto literatūru
- darbojās kā spekulante izvērsa aģitāciju pret padomju varu.

3. Ierakstiet pareizo atbildi tukšajā laukā!

2017. gadā Rīgā, Pārdaugavā, Ojāra Vācieša ielā, pēc rekonstrukcijas tika atvērta viena latviešu rakstnieka, stāstu "Kalpa zēna vasara" un "Degošā sala", lugu un dzejoļu autora, muzejs. Rekonstruētais muzejs nominēts balvai "Kilograms kultūras 2017" kategorijā "Mantojums". Šis latviešu rakstnieks ir _____.

4. Ierakstiet pareizo atbildi tukšajā laukā!

No 2017. gada 1. septembra līdz 30. novembrim Latvijas Nacionālajā bibliotēkā bija iespēja īpaši izveidotā audioierakstu kabīnē skandēt kāda latviešu dzejnieka dzejoļus. Dzejniekam 2017. gadā bija 150 gadu jubileja. Ieskats kāda viņa dzejoļa fragmentā:

"Man visa manta: kaļķīts mazs

Un tabakas biezs maks.

Es nebīstos no burlakas,

Ka tas man viņu zags.

Un varu tādēļ dziedāt un smiet

Un dzīvoju projām, lai iet kā iet."

Dzejnieks, kuram par godu tika rīkota šī akcija, ir _____.

5. Izvēlieties un ievietojiet pareizo atbildi tukšajos laukos!

Kopš 2015. gada tiek izdota romānu sērija par Latvijas vēsturi mūsdienu rakstnieku skatījumā. 2017. gada nogalē publicēts viena latviešu rakstnieka romāns "Sarkanais dzīvsudrabs", kurā aprakstīta desmitgade pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas. Šī romāna autors ir _____.

Arno Jundze Pauls Bankovskis Osvalds Zebris Guntis Berelis

Šīs romānu sērijas nosaukums ir _____.

"Mēs, Latvija, XX gadsimts" "Mēs Latvijā XX gadsimtā"

"Mēs, Latvija, XXI gadsimts" "Mēs, Latvija, 20. gadsimts"

Šīs romānu sērijas idejas autore ir _____.

Nora Ikstena Gundega Repše Inga Ābele Vaira Vīķe-Freiberga

6. Izvēlieties pareizo atbildi!

2017. gadā Latvijas Rakstnieku savienība sāka izdot literatūrai veltītu ikmēneša laikrakstu. Šī laikraksta nosaukums ir _____.

"Latvju Teksti" "konTEKSTS" "Ķīlis" "Literatūra. Teātris. Kino"

7. Izvēlieties pareizās atbildes!

2017. gadā Latvijas Literatūras gada balvu ieguva rakstniece no Liepājas Jana Egle. Viņa šo balvu saņēma par grāmatu _____.

"Tumsā" "Gaismā" "Gaisā"

Laikmetīgās literatūras un filosofijas žurnālā "punctum" autore par savu krājumu izsakās: "Krājuma caurviju motīvs ir vainas apziņa, sadzīviska vardarbība, bezpalīdzība, – kur tās rodas, kā ietekmē cilvēka tālāko uzvedību, kādas pēdas atstāj liktenī. Visi astoņi darbi ir par ģimenes attiecībām." Kāds ir šīs grāmatas literatūras veids un žanrs?

Veids: lirika dzeja epika proza dzejproza liroepika drāma

Žanrs: pasaka miniatūra eseja stāsts tēlojums novele

8. Izvēlieties pareizās atbildes!

2017. gadā Rēzeknē norisinājās Latgales Simtgades kongress. Kongresa noslēgumā tika pieņemta rezolūcija, kurā tika izteikta prasība _____

oficiāli apstiprināt Latgales karogu stiprināt katoliskās vērtības Latgalē

izveidot autonomu Latgales republiku

un _____.

iekļaut Latgales tradicionālo kultūrmantojumu UNESCO sarakstā

piešķirt latgaliešu kultūras balvu "Boņuks" divreiz gadā

nodrošināt latgaliešu valodas lietošanu visā Latvijā

Šajā sadaļā ir ar literatūru saistīti uzdevumi. Atbildēs, kur jāieraksta teksts, neizmantojiet pēdiņas! Rakstot īpašvārdus, lietojiet lielos sākumburtus!

9. Izvēlieties pareizās atbildes!

1940. gadā dzejnieks Aleksandrs Čaks saņēma divus apbalvojumus par savu epu "Mūžības skartie". Šie apbalvojumi bija _____

Viestura ordenis Ministru Kabineta balva Annas Brigaderes prēmija
un _____.

Kultūras fonda balva Triju Zvaigžņu ordenis Benjamiņa prēmija

10. Izvēlieties pareizās atbildes!

Kā sauc pirmo strēlniekiem veltīto Aleksandra Čaka poēmu, kas vēlāk tika iekļauta epā "Mūžības skartie"? Kāds ir tās pirmpublicējuma gads?

Poēmas nosaukums ir _____.

"Dvēseļu zvejnieks" "Psihiskais uzbrukums"

"Strēlnieku atgriešanās" "Ieskaņa"

Poēmas pirmpublicējuma gads ir _____.

1940 1936 1930

11. Izlasiet fragmentu un izvēlieties pareizo atbildi uz jautājumiem!

*Strēlnieki,
latviešu strēlnieki!
Apžilbst man prāts
no šiem vārdiem
vairāk
kā rudeņa naktī
uz ielas
no uguņu šalts.
Strēlnieki,
septiņsimts gadu
slāpētās
zemnieku tautas
dvēseles kvēlošā lava;
skaļākais kļiedziens,
ko atbalso visums;
slepus
sentrītais nazis,
kas pāršķēla
virves uz krūtīm,
lai
varētu elpot.*

Kādu populāru Latvijas vēstures mītu Aleksandrs Čaks ir ietvēris šajā fragmentā?

latviešu strēlnieki kā Krievijas revolūcijas tribūni

- latviešu strēlnieki kā vispasaules revolūcijas aizsācēji
- latviešu tautas septiņsimt gadu verdzība
- pakāršana kā galvenais latviešu revolucionāru soda veids

Aleksandrs Čaks šajā fragmentā izmanto metaforas:

- virves uz krūtīm uguņu šalts rudeņa nakts visums atbalso latviešu strēlnieki
- un
- dvēseles kvēlošā lava zemnieku tauta prāts apžilbst
- skaļākais kļiedziens sentrītais nazis

Šajā fragmentā Aleksandrs Čaks izmantojis arī vairākus paņēmienus varoņu heroizācijai. Šie paņēmieni ir _____,

- pārspīlējums burtu izcēlums citātu iesaiste

_____

- pastāvīgie epitēti izsaučieni vārdu dalījums zilbēs un _____.
- dialektismi kontrasts sarunvalodas leksika

Kādu dzejas organizācijas paņēmienu šajā fragmentā izmantojis Aleksandrs Čaks?

- tautas dziesmām raksturīgu ritmu brīvo dzeju
- divpēdu jamba mijas ar trīspēdu jambu

12. Ievietojiet pareizo atbildi tukšajos laukos!

Kā zināms, Aleksandrs Čaks nav piedalījies Pirmā pasaules kara cīņās. Norādiet biedrību un izdevumu, kas dzejniekam kalpoja par galveno avotu latviešu strēlnieku lomas un likteņu izziņai!

Biedrība:

- Latviešu veco strēlnieku biedrība Latvijas Vēsturnieku biedrība
- Revolucionārā padome Latvijas Karavīru apvienība

Izdevums:

- izdevums "Latviešu strēlnieki" žurnāls "Daugava" avīze "Cīņa" žurnāls "Kāvi"

13. Ierakstiet pareizo atbildi tukšajā laukā!

Nosauciet latviešu pagānmetāla grupu, kas savā repertuārā iekļāvusi epa "Mūžības skartie" atsevišķus fragmentus!

Atbilde: _____

14. Izvēlieties pareizo atbildi katrā izvēlnē!

Epā "Mūžības skartie" Aleksandrs Čaks raksturojis latviešu strēlniekus un viņu galvenos pretspēkus – sibīriešus, drozdovciešus un vāciešus. Pretī epa fragmentiem izvēlieties atbilstošu karaspēka vienības nosaukumu, kas raksturota tekstā!

*..nāciet kopā iedzert. / Un uzstiet železku. / Būs ļurļaks
un sālīts tomāts (..) ..ierakumus atstāj / Slaidās ķēdēs
kā pret lāčiem mežos. Druknie.. (..) ..elso / melni
dubļos asinīs un bailēs, / mēmi pretim skatās, /
Krustās ātri, ūdeni dzer kāri / Un turpat zem kājām
nokrīt miegā (..) bārdainie Jefīmi.*

Fragments ir par: _____

sibīriešiem drozdovciešiem vāciešiem latviešu strēlnikiem

*..oficieri, muižniecības kvēls, / Soļo kadets – viņa
paša dēls. / Tos nāvē dzen bez rimas / Svētbilžu un
kārtas lepnā spīts (..) Sādžās čukst: tos vada Dieva
prāts. / Dīvains svētums plūst tiem līdz kā aroms. /
Tur, kur zeme viņu pēdas rod, / Smaida ūdens, koši
sazeļ arums..*

Fragments ir par: _____

sibīriešiem drozdovciešiem vāciešiem latviešu strēlnikiem

*..raķetes mirdzošā asaka; betonligzdas, tēraudžogi,
dzeloņžogi, ložberī; ..baigiem viļņiem, tumša spēka
vadīts (..); patvertnēs un ierakumos gudros /
satraukti ar dziļu naidu acīs, / Viņi cēla jaunas,
cietas ligzdas (..) ..vāra rīta kafiju un skujuas dienai
(..) just var cigoriņu smaržu (..) nāk kā smīnīgs
sveiciens..*

Fragments ir par: _____

sibīriešiem drozdovciešiem vāciešiem latviešu strēlnikiem

*Dvēsele var tērpties baltās zeķēs, / Lai pa zariem
kāptu Dieva priekšā; ..iet pie savējiem viņš atpestīts
un mierīgs, / Noliekot pie kājām savu mūžu /
Liktenim un bālai bezgalībai*

Fragments ir par: _____

sibīriešiem drozdovciešiem vāciešiem latviešu strēlnikiem

15. Izvēlieties pareizo atbildi!

2017. gadā apgāds "Jumava" izdeva Aleksandra Čaka epu "Mūžības skartie" angļu valodā. Epa atdzejojums ir _____

- Andreja Veisberga Pētera Cedriņa Ievas Lešinskas Matiasa Knolla darbs.

16. Izvēlieties pareizo atbildi un ierakstiet pareizo atbildi!

1940. gada maijā izdots epa "Mūžības skartie" pārstrādātais un ilustrētais izdevums. Šī izdevuma ilustrāciju autors ir _____.

- Kārlis Padegs Sigismunds Vidbergs Romans Suta Jāzeps Grosvalds

Šajā pārstrādātajā izdevumā vairākas epa daļas skārusi autora pašcenzūra. Epa daļa, kuru tā skārusi visvairāk, ir _____.

17. Izvēlieties pareizās atbildes!

Divas epa daļas, kurās strēlnieku garīgais līdzinieks ir pilsētas jaunietis jeb *pašpuika*, *apašs*, ir _____

- "Vēlais viesis" "Ceptais gailis" "Strēlnieku atgriešanās" "Pēdējais svētvakars" un _____.

- "Sārtā gaisma" "Psihiskais uzbrukums" "Marta kauja" "Suns kaskā"

Šī pašpuikas loma 1915.–1923.gada notikumos Krievijas Impērijā ir _____.

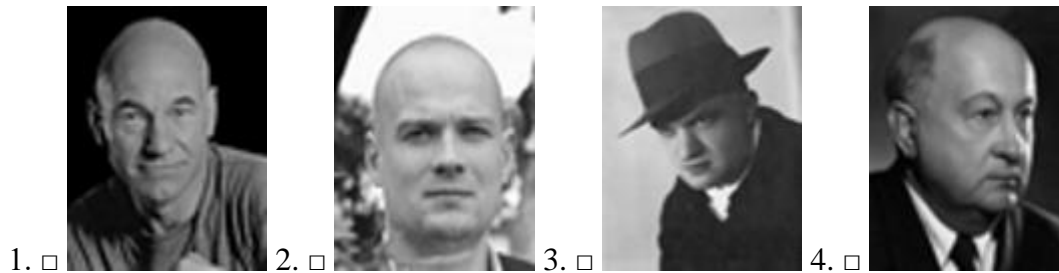
- līdzdalība Krievijas pilsoņu karā Ļeņina apsargāšana Smoļnijā cīņas par brīvu Latviju O. Kalpaka vadībā cīņas par brīvu Latviju Fr. Brieža vadībā

18. Izvēlieties pareizo atbildi!

Kurā no attēliem redzams Aleksandrs Čaks?

Izvēlieties vienu:

19. Ierakstiet pareizo atbildi tukšajā laukā!

1988. gadā Dailes teātra iestudējumā "Mūžības skartie" piedalījās slavens latviešu aktieris, kurš pats bija strēlnieks. Šis aktieris ir _____.

Šajā sadaļā ir ar valodniecību saistīti uzdevumi. Atbildēs, kur jāieraksta teksts, neizmantojiet pēdiņas! Rakstot īpašvārdus, lietojiet lielos sākumburtus!

20. Nosakiet vārdšķiru, dzimti, skaitli un locījumu tekstā izceltajām vārdformām!

– No manis,
 Kam šūpojas kauli **smaržainos vaivaru** kurvjos,
Čal,
 Tu, kas dzīvs vēl,
 Aiznes sveicienu meitenei manai uz Šarlotes ielu.
 Žēl,
 Ka es pats vairs **ar** cauršautu galvu un **lielu**
 To nespēju aizvest uz kino.

Nr.	Vārdforma	Vārdšķira	Dzimte	Skaitlis	Locījums
Piemērs	kauli	lietvārds	vīriešu	daudzskaitlis	nominatīvs
1.	smaržainos				
2.	vaivaru				
3.	čal				
4.	ar lielu				

21. Atrodiet teksta fragmentā sinonīmus, kas pēc nozīmes atbilst minētajiem vārdiem, un izrakstiet tos pamatformā!

Dīvais spēks, kas viņā tagad ieplūst,
 Sadala to katrā irdnes graudā.
 Katrā zvirgzdā jūt viņš atkal sevi,
 Katrā akmenī un skujas smaržā,
 Katrā vēsmā, kas tam sēstas lūpās.

Visas dzīles viņu pieņem sevī,
 Ezeri ceļ pretim savus klēpjus,
 Koki saknēm aptin viņa sirdi,
 Sulas dod, kas vērsās senā slāpē,
 Asinīs un vingrā, kaislā tieksmē.

Nr.	Vārds	Sinonīms pamatformā
Piemērs	lēns vējš	vēsma
1.	elastīgs	
2.	alka	
3.	brīnumains	
4.	dziļums	
5.	zeme	

22. Atrodiet teksta fragmentā salīdzinājumus un norādiet to skaitu! Izrakstiet no teksta fragmenta salīdzinājumu (tieši ar tādām vārdformām kā tekstā), kurā izmantots vienskaitlinieks!

*Un tad pusešos tieši,
Kad migla kustot san un dzeļ kā pieši,
Nāk lielgabala šāviens pirmais.
Tad otrs.
Gaiss plīv kā sodrējs.
Sniegs skujās virmo.
Un sākas viesuļuguns.
Skan gaiss kā čuguns.*

Salīdzinājumu skaits: _____

Salīdzinājums: _____

23. Atrodiet teksta fragmentā vārdus, kas kontekstā atbilst piedāvātajam aprakstam, un izrakstiet tos pamatformā!

*Bet savu soli es neatstāju:
Jo sirdī dega man rūgtums sīvs.
Vien tikai tālāk bez mitas es gāju,
Līdz augstā krastā es beidzot stāju,
Kur dziļā upe ar miglu sāju
Man galvu sedza kā vainags dīvs.(..)*

*Dzīvs. Tālumā aiz miglas piena,
Kur bija visām skumjām gals,
Kā uzvara un gaiša diena
No dziļuma un krasta pliena
Man pretim kāpa dobja balss:*

*Mani dziļi zemē raka,
Blakus Daugava viļņus kuļ.
Kā uz mutes apgāzta aka
Zilgme virs manis guļ.*

Nr.	Vārda apraksts	Vārds tekstā (rakstāms pamatformā)
Piemērs	Lietvārds, kas nosauc orgānu	sirds
1.	Īpašības vārds, kas nosauc skaņu	
2.	Lietvārds, kas nosauc krāsu	
3.	Lietvārds, kas nosauc cietvielu	

24. Izvēlieties un ievietojiet precīzākos sinonīmus, kas iederētos teksta fragmentā izcelto vārdu vietā!

Septembris. Nakts **dze**stra. Biķernieki.
 Visa zilgme zelta zvirgzdiem pilna,
 Rīgas **blāzma** – milzu rožu lapa –
 Satumsušā tālē elpo. Pusnakts.
 Tukša Lielā Biķernieku iela,
 Tikai viņas sākumā uz stūra,
 Tur, kur liepas zilgmē kuplas iekāpj,
 Plīv virs bruģa, blakus **valgām** sētām,
 Pāri **saulenēm** un tukšām vagām,
 Plīv kas gaisīgs, nīrbjošs, līdzīgs tvaikam,
 Plokot rūtīs, skarot durvju sliekšņus;
 Plīv kā stāvs un ilgi, ilgi pētī
 Valgo bruģi, kas zem viņa spalgo.

Nr.	Vārds	Sinonīms
Piemērs	zvirgzds	grauds, akmens , zvaigzne (precīzākais treknināts un iekrāsots)
1.	dzestra	
2.	blāzma	
3.	valgām	
4.	saulenēm	

1. spelgonis vēsums aukstums sals
2. gaišums atspulgs varavīksne kontūra
3. izlijis slapjš mitrs izmircis
4. saulesstari saulesbrilles saulgriezes sauleszaķīši

25. Atrodiet teksta fragmentā frazeoloģismus un izvēlieties trīs sinonīmus, kas būtu iederīgi attiecīgajā kontekstā izmantoto frazeoloģismu vietā!

Kāpēc Aleksandra Čaka „Mūžības skartie” padomju cenzoriem bija kā rūgts ābols, kā dadzis acī? Laikam jau tālab, ka dzejas rindās rakstīts arī par latviešu strēlnieku virsnieku Fridrihu Briedi, ka pieminēts sarkanbaltsarkanais karogs, ka parādīta strēlnieku atgriešanās Latvijā, ka no dzejas rindām strāvo dzimtenes mīlestība.

(Andra Konste, Andris Sproģis „Aleksandra Čaka logi”)

1. Kā aizliegtais auglis Kā kaķis maisā Kā skabarga acī Kā diegā pakārts
2. Kā nelaimes dzeguze Kā veca leijerkaste

- Kā mieža grauds acī Kā siena kaudze
3. Kā akilai vistai grauds Kā pelavu maiss Kā melns mākonis Kā akmens kaklā

26. Izlasiet fragmentu, ierakstiet un izvēlieties pareizo atbildi!

1958. gadā apgāds „Grāmatu draugs” Ņujorkā izdod Aleksandra Čaka stāstu krājumu „Mana mīlestība” ar pamatīgu Anšlava Eglīša priekšvārdu, kur nav paiets secen strēlnieku tematikai: „Arī monumentālajā strēlnieku poēmā „Mūžības skartie” Čaks peldēja dziļas rēgainības, savādu kosmisku izjūtu un nojautu tumšajos ūdeņos. Strēlnieki bija Čaka dzīves lielākais pārdzīvojums. Viņš mīlēja tos pieminēt un par tiem stāstīt, kaut gan nevis noteiktus faktus, bet leģendas plāksnē pārceļtus, jau it kā pārļaicīgus kļuvušus, notikumu kopsakaram atrautus epizodus. Pagrūti saprast, kā Čaks ar savu rātno raksturu un iedzimto piesardzību bija ticis galā ar strēlnieku sanitāra amatu, kā pārcietis kauju šausmas un krievu revolūcijas baigās zvērības. Liekas, šie smagie agrās jaunības pieredzējumi un pārdzīvojumi bija izveidojuši viņa raksturā grūtsirdīgo ieskaņu un iezīmējuši īpatnējo, rezignēto pasaules uzskatu.”

(Andra Konste, Andris Sproģis „Aleksandra Čaka logi”)

Atrodiet teksta fragmentā salikteņus un izrakstiet tos pamatformā tādā secībā, kā tie lietoti tekstā!

Nr.	Saliktenis
1.	
2.	
3.	

Izvēlieties precīzāko skaidrojumu teksta fragmentā izmantotajiem svešvārdiem!

Nr.	Svešvārds	Skaidrojums
	<i>Piemērs</i>	<i>poēma</i>
		<i>cildinoša vērtējuma līroepikas sacerējums</i> garš poētisks prozas darbs tēlainis apcerējums par pagātņi (precīzākais skaidrojums treknināts un iekrāsots)
1.	monumentāls	
2.	rezignēts	

1. godalgots, ļoti pazīstams ļoti nozīmīgs, varens pēc pieminekļa veidots
2. kluss, mierīgs, apcerīgs ar apstākļiem samierinājies patriotisks, azartisks
- Norādiet teksta fragmentā lietoto priedēkļu skaitu! Priedēkļi, kas tekstā atkārtojas, uzskatāmi par vienu priedēkli.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

27. Izvēlieties, ar kuru indeksu numurētajai pieturzīmei atbilst noteiktais lietojuma raksturojums!

Bet tad arī varētu vaicāt,¹ vai ir kāds pamats, kāda jēga manis paša eksistencei?..) Tad kas es esmu un kāpēc man jābūt?² Domājams, Eiropas senajām kultūras tautām –³ grieķiem,⁴ kaut vai tiem pašiem vāciešiem –⁵ šādi jautājumi prātā nāk krietni vien retāk. Taču ne jau tāpēc,⁶ ka saskaņā ar vēstures peripetijām vai pabeidzot augstas skolas,⁷ viņiem visiem uz šādiem jautājumiem būtu zināmas atbildes. Taču mums,⁸ latviešiem, un par to esmu pilnīgi pārliecināts,⁹ gribētos tincināt par savu atšķirību no citiem un savas eksistences sūtību pat tad,¹⁰ ja brīnumainā kārtā reiz izdotos tikt brīviem, nodibināt savu valsti un kopš tās dibināšanas būtu aizritējuši jau gadi simts. Jā,¹¹ pat tad!¹²

(Pēc Paula Bankovska romāna „18”)

Nr.	Pieturzīmes lietojuma raksturojums	Pieturzīmes indeksa numurs
<i>Piemērs</i>	<i>Pieturzīme lietota, lai atdalītu palīgteikumu no virsteikuma.</i>	<i>1</i>
1.	Pieturzīme lietota kā teikuma beigu pieturzīme, paužot izsaukumu.	
2.	Pieturzīme norāda iespraustas teikuma daļas beigas.	
3.	Pieturzīme atdala vienlīdzīgus teikuma locekļus.	
4.	Pieturzīme norāda divdabja teiciena beigas.	
5.	Pieturzīme atdala partikulu.	

28. Izvēlieties, kurš no piedāvātajiem pieturzīmju lietošanas nosacījumiem atbilst ar noteiktu indeksu numurētajai pieturzīmei!

Jau no paša sākuma, kad mēs ar Gundegu sarakstījāmies un viņa pameta jautājumu, vai gribu piedalīties, es uzreiz pateicu, ka nekādu vēsturisko romānu nerakstīšu, domādams tieši par šo stereotipu. Viņa uz to atsaucās,¹ sakot, ka katrs raksta savu gabalu, domājot par savu laika posmu, bet, pasarg'² Dievs,³ pa gabalu no šiem stereotipiem. Starp citu, Lietuvā bija līdzīgs projekts – padsmi autori raksta par leišu vēsturi, bet tieši pēc klasiskās klišejas. Latviski arī laikam viena vai divas grāmatiņas iznāca. Tas ir klasiskais vēsturiskais romāns,⁴ lasāmviela un izglītojošs komikss, vairāk tur nekā nav. Manuprāt, mēs visi šeit rakstām kaut ko citu. Var to saukt „romāni par vēsturi”, kaut tas izklausās prasti. Katrā ziņā, ja ir divi jēdzieni „vēsture” un „romāns”, tad primārais šajā gadījumā ir „romāns”.

(Guntis Berelis diskusijā par vēsturisko romānu Rakstniecības un mūzikas muzejā)

Pieturzīmes indeksa numurs	Pieturzīmes lietojuma skaidrojums
1	
2	
3	
4	

1. Pieturzīme atdala divdabja teicienu. Pieturzīme atdala palīgteikumu no virsteikuma. Pieturzīme atdala iespraudumu.
2. Pieturzīme norāda uz arhaismu. Pieturzīme norāda burtu atmetumu.
 Pieturzīme norāda uz vārda emocionālo raksturu.
3. Pieturzīme atdala iespraudumu. Pieturzīme atdala izsauksmes vārdu.
 Pieturzīme atdala frazeoloģismu.
4. Pieturzīme atdala vienlīdzīgus teikuma locekļus. Pieturzīme atdala neatkarīgu teikuma daļu. Pieturzīme atdala savrupinājumu.

Šī ir olimpiādes sadaļa, kurā jāraksta pārspriedums par izvēlēto tematu. Izvēlieties vienu no piedāvātajiem tematiem un uzrakstiet pārspriedumu (350–450 vārdus)! Visi temati būtu saistāmi ar Paula Bankovska romānu "18".

Atcerieties ik pa laikam saglabāt savu pārspriedumu, spiežot pogu "Saglabāt". Spiediet "Saglabāt un iesniegt" tikai tad, kad esat pilnībā pabeiguši rakstīt savu darbu!

Pārsprieduma temati:

1. Ceļš Paula Bankovska romānā "18"
2. Ko man nozīmē "18"?
3. "18": Palikt vai aizbraukt?